Bijvoegsel aan de Postrijder
VAN 5 NOVEMBER 1927.

Missiestrijd.

(4e vervolg).

En de Protestanten dan !

Een eeuw geleden bleef het Protestantisme voor het missiewerk onverschillig, doch van dan af, vooral nog sedert hun congres te Edinburg in 1910, hebben schatrijke sekten zich met de macht van hun goud, hardnekkig op 't missiewerk geworpen. In Amerika en Engeland, die rijke landen, had die beweging verbazende gevolgen. In 1914 verzamelde ze 30 millioen dollars ten gunste van hun werk. In 1920 was het missie-inkomen 336,777,572 dollar, die de protestantische zendelingen ijverig en doeltreffend weten te besteden. Onlangs hebben de Methodisten van Amerika 1 milliard fr. ingezameld op eenige maanden tijds : dit is het dubbel van hetgeen het werk der Propaganda op een eeuw tijds heeft kunnen bereiken.

En daartegenover staat ons katholoik Leger met als 1e hoofdman Paus Pius XI. Zijn leger van 114.000 missiestrijders houdt hij in de hand en hij behoudt zich, op gansch bijzondere wijze, aangeduid in het Kerkelijk Recht, het missiebeheer. Met dit leger, bijgestaan door 1.300.000 kathol.van het heidenland, en de 300.000.000 Europ. kath. waarvan wij allen deelmaken, trekt hij vooruit, onder geleide van Christus, onzen Koning, en de H. Maagd, onze Koningin. En aan het hoofd van deze Hierarchie : de H. Drievuldigheid : de Raad der Drie !

De Protestanten mogen dan sterk zijn, sterker ja, op materieel en finantieel gebied dan wij : onder zulk geleide toch hebben wij niets te vreezen! En zie,trots hun macht van goud, hebben wij in Asie 6½ millioen bekeerden en zij 2.357.000 !

Ook Z.H. Paus Pius XI, is zich zijner hooge zending bewust. In 1924 schreef hij aan Z.H. Cardinaal Van Rossum, Prefekt der Congregatie der Propaganda, betrekkelijk de Vatikaansche missie-expositie : « Onze grootste eer moet zijn,te werken aan de uitbreiding van het Geloof. Ook de organisatie der missieuitbreiding ligt ons in 't bijzonder aan het harte ». En velen onzer hebben kunnen zien daar, in de missie-expositie van het H. Jaar, hoe krachtdadig en heerlijk Hij dat doel heeft weten te bereiken. Voor ons oogen heeft Hij, in minniatuur, gansch het kath. Missiewerk, de wereld door, doen oprijzen.

Weldra verscheen dan ook Zijne Encycliek over de missies, waarin ons gansch de strijdtaktiek, die we te volgen hebben, wordt voorgelegd. Geene enkele gelegenheid ook laat Hij voorbijgaan om 't Missiewerk aan te vuren. Nimmer toch klonk zijn woord, dringender en vuriger dan bij 't feest der 300e verjaring van het ontstaan der Propaganda. Verbeeldt u de reusachtige basiliek van St-Peter op Sinxendag. De Heilige Vader treedt langzaam vooruit, omringd van zijn schitterend hof van Edellieden,Kardinalen, Bisschoppen, Prelaten, en als onder de bescherming zijner Guardia nobile,en «Guardia Palatine». De zegevierende kreten der menigte, het daverend geroep van « Viva il Papa ! Viva Pio Undecimo » verdooft den schetterenden klank der Thebaansche trompetten. En daar, na 't Evangelie, gezeten op zijn Troon, te midden der Prelaten en kamerheeren, spreekt hij tot de menigte, tot gansch de wereld die weldra zijne kostbare woorden herhalen zal.Zijn aanegzicht schittert van vreugde bij het gedenken van het onschatbare goed dat de « Propaganda » reeds heeft kunnen doen, doch weldra versombert het weer, bij de gedachte aan de ontelbare heidenen : « Onze dankbaarheid heeft geen grenzen, zegt Hij, doch onze vreugde wel. Hoe talrijk nog de zielen die verloren gaan ! Het heilig leger van God staat daar, doch de soldaten zijn nog niet talrijk genoeg, en den krijgsvoorraad ontbreekt hun. Gedenkt toch, ze zijn zeker van de overwinning — ze zijn gereed hun leven te geven — maar de wapenen ontbreken ! En zijn woord wordt smeekend dan... en van den Pauselijken Troon, klinkt de stemom hulp..... om manschappen ! En ook, 't is niet zonder reden !

Zeker, ten dienste van het kath. Leger staan nu de werken der H. Kindsheid, van St-Pieter en van de Voortplanting des Geloofs. Ze brengen veel op, en doen ontzaglijk goed, doch hoeveel zielen zouden er niet kunnen gered worden indien ook het getal strijders toereikend werd. Wat kan het : 1 missionaris op 65.000 heidenen. Moest Belgie bedeeld zijn zooals de missies, dan hadden we 20 priesters per bisdom, en volgens de verhouding van China : 40 priesters voor gansch Belgie.

Vooruit dan, de rangen van ons kath. Leger gevormd met actieve strijvers, hulplegioenen en materieel. Beslissend is het oogenblik. Een zucht naar hoogere opvatting zweeft over het Oosten : zullen zij Boedha, Mahommet, Luther volgen, of de ziel van onze beschaving, het H. Geloof, aannemen ?

Dit angstig vraagstuk wordt voor de twee derden van het menschdom nu opgelost. Van ons hangt het af. Wij hebben te toonen dat we tegen onzen tijd, en onzen plicht zijn opgewassen !

Miles Christi.

Limburgsche Volkskunde

KERMISGEBRUIKEN

(Vervolg).

Avant la guerre il y avait à WONCK des Bleus et des Rouges. On était bleu ou rouge de naissance, suivant qu'on avait vu le jour dans le Sudrain ou dans le Wâr.

Le sudrain,c'est le Wonck-haut ! Il s'étend en suivant le cours du Geer depuis Bassenge jusqu'à l'église de Wonck.

Un peu plus bas commence le Wâr, c'est le Wonck-bas, quartiers des fermiers, des commerçants, des cafetiers et d'une partie de la population ouvrière.

Vous étiez né dans le Sudrain, on vous baptisait rouge à la vie et à la mort.

Vous aviez ouvert les yeux dans le Wâr: vous aviez bon gré, mal gré, du sang bleu dans les veines...

Et depuis toujours les luttes électorales s'étaient confinées entre ces deux clans. La bataille était ardente.

Elle se manifestait, d'ailleurs, aussi ouvertement lors des cramignons qui réunissaient les jeunesses des deux clans lors des fêtes communales. Chaque jeunesse avait ses couples, de noir et de blanc vêtus, avec chacune son harmonie respective. Et pendant des heures, jeunes gens et jeunes filles sautaient à qui mieux mieux aux sons de vieux airs liégeois.

Le spectacle était curieux. On venait voir les brans de lieux à la ronde. Lors de la rencontre des deux sociétés, les baguettes des tambours se faisaient plus énergiques, la caisse résonnait plus fort, les tubas étaient plus sonors, les burgles plus perçants, les yeux plus brillants et des jambes plus allègres. Et parfois pendant une ou deux heures, les deux harmonies se battaient à coups de portées musicales, de croches et de doubles croches.

Ah ! le beau temps.

La guerre vint, puis l'armistice, et un mécontentement général contre de grosses influences bleues.

L'élément bleu démocratique et les rouges sentirent qu'ils devaient faire l'union et chose inouie à Wonck, le sudrain et une partie du Wâr s'unirent et créèrent un nouveau partie : Les verts... (Les Nouvelles).

Rooden en Blauwen vindt men bijna uitsluitelijk in de Jekervallei. Bij uitzondering in zekere aangrenzende Vlaamsche gemeenten als MILLEN, FALL-MHEER, CANNE. De algemeene politiek is er niet mêe bemoeid, de plaatselijke politiek meer, vooral in verkiezingstijd. Rooden en Blauwen ontstonden gedurende den schoolstrijd van 1878 en volgende jaren. Het opkomend socialisme heeft de vroegere beteekenis totaal doen verdwijnen.

In 't N.O. hoekje der provincie wordt den laatsten dag der kermis « Malbrough begraven ». Dit volksgebruik moet tot stand gekomen zijn in het begin der 18e eeuw, als de Engelsche veldheer Malbrough voor goed de streek had verlaten. (1) Dit gebruik is algemeen. Bij uitzondering was het onder den oorlog « keizer Wilhelm ».

Malbrough is een groote strooman, potsierlijk gekleed, met pet of hoed op, getten of klompen aan, en een rooden zakdoek om den hals geknoopt. Malbrough wordt gedragen of op een rijwiel gebonden. Fanfare en Schutterij troonen hem mêe door het dorp en brengen hem vervolgens naar de Dorpplaats. Daar worden de beschuldigingen tegen hem ingebracht en de pleitredenen afgelezen. Al de werkelijke of uitgedachte misdrijven worden Malbrough ten lijve gelegd. Het uitgesproken vonnis is altijd de doodstraf. Men begint met hem te sleuren, te schoppen en eindelijk wordt hij in brand gestoken. Gewoonlijk slepen de kinderen er nog eens mêe over de straat, terwijl hij voortbrandt. Zoo ten minste te TONGERLOO.

(1). «Den seden van de maend September, voormiddag,
Stond op int dorp getier, geraes en clokkenslag :
Seventien hoederd twee, wilt op dit grouwel merken.
Zag men muur en dack en vensters dezer kerke,
God schandig broken door d'Engelsen en Deenen.
Autaer en vreysen beelden trappelen, en garn beenen
Met meubelen van altaer en priesterlijck gewaet.
De gevluchte saecken wegpakken, in der daet
Ook mans en vrouwspersonen ontkleeden tot versmaed.
God geef dat deesen schimp door 't ketterdom geschiet
Ons oneer, cleen geloof in kerke niet bediet,
En soo door schand en schae de menschen leeren siet ».
(Pastoor van Uyckhoven.)

(Verboden nadruk). (Wordt voortgezet).

Gemengde berichten.

Oorlog op straat.

De verhalen over den bloedigen veldslag, die dezer dagen is gevoerd in het dorpje Niedermolleritz bij Kassel, waar een boer zich in zijn woning had verschanst om een aanhouding te voorkomen en waarbij een doode en vijf gewonden vielen, hebben ergelijke geschiedenissen in andere landen in de herinnering geroepen. In de eerste plaats het « Fort Chabrol » dat in 1899 heel Parijs in opschudding bracht. Een zekere Drumont, die wegens een samenzwering tegen president Loubet zou worden aangehouden, had zich in zijn woning in de rue Chabrol verschanst en hield 38 dagen stand tegen de politie totdat hij zich moest overgeven.

Begin Januari 1911 geschiedde een dergelijk geval te Londen. De politie ontdekte in Sidney Street in Whitechapel het huis van eenige bandieten die reeds verscheidene politieagenten hadden gedood of verwond. Zij omsingelden het huis en er ontstond een hevige schietpartij, waarbij duizend man politie en ten slotte militaire troepen met drie kanonnen in actie kwamen. De toenmalige minister van binnenlandsche zaken, M. Winston-Churchill verloochende als oud-dagbladschrijver zijn zin voor reportage niet en sloeg het beleg temidden der verslaggevers gade. 's Middags, ten 3 ure, ging het huis vensklaps in vlammen op. De misdadigers hadden het zelf aangestoken en hun lijken werden onder de puinen gevonden.

Den 25 April 1912 werd er wederom in Frankrijk een veldslag geleverd. De apachen-aanvoerders Bonnot en Dubois hadden den onder-overste der Algemeene Veiligheid doodgeschoten, en de politie had ontdekt dat Bonnot en de zijnen in een garage in Choissy-le-Roi de wijk hadden genomen. Het beleg werd voor de garage geslagen, en behalve de politie werden een compagnie der republikeinsche wacht, de gendarmerie en wat koloniale infanterie in den strijd geworpen. Meer dana anderhalf uur duurde de beschieting, waarna de toenmalige prefect van politie Lepine besloot de geheele vesting in de lucht te laten springen. Met groote omzichtigheid werd een bom tegen de garage geplaatst. Zij ontplofte, doch richtte niet veel schade aan ; er werd een tweede gelegd, maar ook deze was onvoldoende van de uitwerking. Ten slotte had een officier den moed er nog een te plaatsen, en deze deed haar plicht. De bovenste verdieping van de garage bleef echter ongeschonden, zoodat Bonnot kon blijven vuren, achter een matras. Met groote haast drongen de soldaten toen binnen, snelden naar boven en wisten den bandiet voor goed tot zwijgen te brengen.

Krijgsverrichtingen van dit soort zullen steeds meer aan spanning verliezen, nu in Engeland zoowel als in Frankrijk de politie een gasa-nrigade bezit, die tot taak heeft om bandieten, zwakzinnigen of onwillige belaastingbetalers eenvoudig uit hun woning te « rooken ».

't Land der dienstboden.

Van Amerika is het overbekend dat het daar zeer moeilijk is, dienstboden, gewoon huispersoneel dus, te krijgen.

Wat aan vrouwelijke immigranten binnenkomt, wordt eerst met naar Europeesche begrippen vorstelijke loonen gelokt. De vrouwen merken al gauw, dat het geld in sommige andere beroepen royaler en gemakkelijker te verdienen is. Dus kan het niet verwonderen, dat van de Amerikaansche bevolking slechts 3% in huiselijken dienst staat.

De andere landen komen de eene voor, de andere na, voor wat het percent dienstboden betreft, maar het klassieke land der dienstboden is Denemarken. De kleinste en meest bescheiden families houden er daar een meisje voor persoonlijke diensten op na.

We weten niet welke het percentage is voor Belgie, maar we zouden ons soms geneigd voelen te denken dat het hier al niet veel beter is dan in Amerika. Hoort ze maar eens praten de menschen die genoodzaakt zijn de hulp in te roepen van andere menschen om hun werk gedaan te krijgen.

Vroeger hebben we wel eens hooren vertellen over meisjes die zich in dienst gingen aanbieden. Dan stelde mevrouw hen een tijdje op de proef...

Nu heeft het tegenovergestelde plaats,nu zullen de dienstboden de meesters beproeven en als het niet naar hun zin verloopt het elders beproeven.

Vroeger stelde mevrouw de wetten.

— Gij moogt alle veertien dagen uitgaan. Ge zult om 7 ure beneden zijn... Ge zult dit.... ge moogt dat... Nu is het de meid die heure mevrouw inlicht over heure eischen en hare wenschen.

— Ik zal alle Zondagen en ook Donderdags namiddag uitgaan. Na zeven ure 's avonds doe ik geen slag meer, want ik lees gaarne en dan wil ik ook wat van den dag hebben... En ik vergat haast te zeggen dat madame eene witte cuisiinère zal moeten koopen, want ik poets niet met zwart, dat maakt de nagels te leelijk.

En mevrouw moet ofwel zuchtend toegeven ofwel er al zuchtend toe besluiten, zelf heur werk te doen tot er ergens eene andere is opgevischt, die ook met « Ik dit, en ik dat » voor den dag komt.

Ik heb me laten wijsmaken dat het in Denemarken veel beter gaat....

Nu, het kan wel, maar we willen 't toch eerst zien eer wij 't als gangbare munt aanvaarden.

Heropening der wetgevende Kamers.

De heropening van het parlement heeft plaats den tweeden Dinsdag van toekomende maand, zijnde den 8 November.

De openingszitting zal voorgezeten zijn door het oudste lid, M. Huart, en de twee jongste leden, M.M. Somerhausen en Chalmet, alle drie socialisten.

Er ligt de Kamerleden veel werk te wachten : vooreerst de begrootingen, die volgens het reglement voor Nieuwjaar moeten gestemd zijn, wat overigens nooit het geval is : 29 wetsontwerpen, waarover reeds verslag is uitgebracht, te onderzoeken ; 46 ontwerpen in de afdeelingen te bespreken ; 13 ontwerpen in aanmerking te nemen.

Bovendien zijn er reeds vier vragen tot interpellatie ingediend.

De veranderingswerken geeindigd zijnde, zijn de Magazijnen van den

PONT DES ARCHES

Leopoldstraat, 48, LUIK

heropend en verkoopen zij, zooals in 't verleden alles wat de kleeding aangaat van Heeren, Damen en Kinderen, aan prijzen beneden alle concurrentie.

Niets dan versche koopwaren van 1e hoedanigheid.

N.B. De wet op de Zondagrust ons niet toelatende 's Zondags te openen, verzoeken wij onze achtbare klienteel elkel hare aankoopen in de week te doen.

Beleedigers.

Te Hornu wordt door de katholike bevolking eene godsdienstige betooging op touw gezet ter eere van de H. Theresia van het Kind Jezus.

De socialisten, om te toonen dat ze hoegenaamd niets tegen den godsdienst hebben, deden op de muren van de gemeente een plakbrief uithangen die effenaf crapuleus is en ten hoogste beleedigend voor de christelijke overtuiging van de katholieken.

De winter.

Een Fransch weerkundige E.H. Gabriel, schrijft in zijne vooruitzichten voor den winter : « Heel gewone winter met tusschenpoozen van vinnige koude en hevige stormen. Deze winter zou gevolgd zijn door een drogen en warmen zomer. In den winter 1928-1929 zou een strenge koude heerschen.

Ouderdomspensioenen.

In de laatste maanden schijnt er veel bedrog aan den dag gekomen inzake ouderdomspensioenen. Begoede personen die geenszins in nood verkeerden waren er in gelukt zich het ouderdomspensioen te doen toekennen. Personen die eigendommen bezaten en dezelve behendig aan hunne naastbestaanden hadden weten af te staan door « blindelingsche » verkoopen, stonden alzoo op een gegeven oogenblik zonder bestaanmiddelen op de ouderdomspensioenlijsten.

De Minister van Arbeid en Nijverheid heeft nu eenen bijzonderen dienst aan zijn departement gehecht ten einde al dit bedrog op te zoeken en voortaan streng te keer te gaan. Die dienst bevat enkele ambtenaren en bedienden uit andere ministerieele departementen aangeworven om als inspecteurs en controleurs die misbruiken op te sporen en te beteugelen. Het werd overigens hoog tijd dat men perk en palen stelde aan al dat bedrog wat op dit gebied zich zoo wat overal vertoonde.

150 lijken op het strand.

Het strand van de Kyles van Sutherland ligt als het ware bezaaid met walvischlijken, naar schatting wel 150. De walvisschen, die een lengte hebben van 15 tot 20 voet, volgden een week geleden groote scholen haringen in de Moray Firth en vandaar in de Dornoch Firth. Toen de visschen in ondiep water kwamen, raakten zij de kluts kwijt, inplaats dat zij terug naar volle zee terugzwommen, zetten zij koers naar land.

De leiders der walvischscholen werkten zich tegen de glooing van de kust op en mannen in motorbooten deden pogingen om de andere visschen terug naar zee te jagen, doch moesten met het oog op de gevaren aan de opjaging verbonden, van hun pogingen afzien. De lijken der beesten liggen thans over een afstand van twee mijl langs het strand verspreid.

De gezondheidsdienst van Rosshire zit met het geval een beetje verlegen, omdat hij niet weet hoe van deze lijken met goed fatsoen af te komen. Er wordt echter over gedacht om de karkassen door motorbooten te doen sleepen naar een put, waar zij aan grootere schepen kunnen worden overgegeven, die ze zullen brengen naar water van minstens zestig vademen diepte, om ze daar te doen zinken, zonder dat zij als gevolg van hun ontbinding gevaar opleveren voor de openbare gezondheid.

Intusschen zou men enkele exemplaren willen voorbehouden voor musea en wetenschappelijke doeleinden.

Waar kunnen wij nog beter zijn ?

Er zijn nog menschen die onder een gelukkig gesternte geboren zijn. In het Kanaal is een eilandje gelegen, nabij de Fransche kust, doch behoorend aan de Engelsche kroon. 't Is het eiland Sercq, bestuurd door Msd. Dudley Peaumont, beter gekend onder den naam van « mevr. van Sercq ». Ze heeft in dat ambt haar vader opgevolgd, heer van Sercq, een afstammeling eener familie die dat verloren hoekje sinds eeuwen bestuurt krachtens een keure der Engelsche koningin Elisabeth.

Op het eilandje is noch trein noch tram, noch stand, noch cinema. Het voer gebeurt per wagen gelijk voortijds.

De zeden en gewoonten van voor honderden jaren zijn er steeds in eere.

Het eilandje is bewoond door een veertig eigenaars die een tol in natura betalen, en elk heeft een stem aan het « hof der geschillen », dit is het parlement van het eiland. Mevrouw van Sercq betaalt alle jaren een onbeduidende som aan de Engelsche koning. Verder geen taksen, geen belastingen, geen politie, geen moordenaars, geen dieven, en ze mogen alle dagen zingen :

« Waar kunnen we nog beter zijn ? »

Bijgeloof.

Veel menschen, in onzen hoogst verlichten tijd, kunnen wel goed den godsdienst missen. Maar wat diezelfde menschen niet kunnen derven, zijn al die onnoozele voden welke op onze dagen bij de vleet verkocht worden, omdat het bezit ervan geluk aanbrengt ! Men ziet heden ten dage in menige automobiel een aardig « popje » bengelen, dat de groote macht heeft ongelukken te voorkomen. Dames en jaffers loopen langs de straat met aan hals een « fetiche », een nr. 13 of wat anders, dat hen van alle kwalen moet bevrijden. Die menschen vinden dat heel ernstig want, aangezien ze zich om God of gebod bekommeren, houden ze er een eigen geloof op na, dat niets anders blijkt te zijn als een echt zot bijgeloof.

— Beklagenswaardige dutsen !

Eieren met dunne schalen.

Eieren met dunne schalen of zonder schalen, zoogenaamd windeieren, zijn dikwijls toe te schrijven aan sterk voederen ten einde de eierenproductie te verhoogen. Doorgaans zijn er dan te veel vetaanzettende voederbestanddeelen in het rantsoen aanwezig, zoodat vervetting ontstaat van de inwendige organen, ook van den eierstok, met het gevolg dat hooger vermeld is. Soms eindigt het met volstrekt ophouden van het eierleggen.

Met deze vetkwaal, gaan doorgaans ook gepaard traagheid en kortademig. Het gebeurt dat hoenders er door aangetast plotseling dood vallen en dan kan men bij het onderzoeken van het doode lichaam opmerken hoe het als ware met klompen vet dichtbegroeid is.

De oorzaken van deze vetaanzetting is wel te overvloedig vooderen van mais, te weinig groen voeder en een volledig gemis aan beweging. Om de dieren te genezen zal men allerhande het ratsoen verminderen en daarenboven de mais aan de hennen onthouden. Geef liever haver en groenvoeder en zorg voor veel beweging.

Verder als oorzaak van het leggen van eieren zonder of met dunne schaal dient aangeduid een gebrek aan kalkstoffen in het rantsoen. Immers tot het ophouwen der schelpen hebben de hoenders kalk noodig, vandaar dat het aan te bevelen is de eierschalen — ZEER fijngemaakt — aan de hoenders te geven.

Hoe oud worden Groote Mannen ?

De helft der groote mannen bereikt den ouderdom van 70 jaren. Uit de volgende tabel blijkt zulks duidelijk :

Legeraanvoerders : Xenephon werd 86 jaar oud ; Wellington 83 ; Blucher 76 ; Dschingis Khan 72 ; Marius 71 ; Timur 68 ; Themistocles 65 ; Hannibal 63 ; Napoleon 51 ; Alexander de Groote 33.

Geleerden : Humbolt 89 ; Newton 84 ; Plato 82 ; Kant 79 ; Galilei 78 ; Copernicus 70 ; Lindenaeus 70 ; Leibnitz 70 ; Socrates 68 ; Aristoteles 62 ; Hegel 61 ; Descartes 53 ; Spionza 44.

Staatslieden : Talleyrand 84 ; Bismarck 83 ; Augustus 76 ; Disraeli 75 ; Frederik de Groote 71 ; Washington 67 ; Cicero 63 ; Cromwell 59 ; Richelieu 57 ; Caesar 55 ; Pitt 47 ; Mirabeau 42 jaar.

Dichters en schrijvers : Sophocles 90 ; Voltaire 84 ; Goethe 83 ; Corneille 78 ; Herodotus 76 ; Euripides 74 ; Thucydides 70 ; Petraca 70 ; Rabelais 70 ; Aeschyes 68 ; Cervantes 68 ; Milton 65 ; Scott 61 ; Racine 59 ; Horatius 57 ; Dickens 57 ; Dante 56 ; Shakespeare 52 ; Virgilius 51 ; Molière 51 ; Schiller 54 ; Byron 36.

Schilders : Titaan 99 ; Michel Angelo 89 ; Rubens 63 ; Rembrandt 63 ; Velasquez 61 ; Holbein 57 ; Van Dijck 54 ; Corregio 40 ; Raphael 37.

Musici : Haydn 77 ; Haendel 75; Spohr 75; Palestrina 70 ; Bach 65 ; Beethoven 56 ; Schumann 41 ; Weber 39 ; Schopin 39; Mendelssohn 38 ; Mozart 35 ; Schubert 31.

Wij noemden 90 beroemdheden ; van hen zijn slechts 49 geen 70 jaar geworden ; 31 geen 60 ; en slechts 15 die geen 50 jaar werden. Merkwaardig is, dat de musici bij de andere groepen vergeleken beneden het middelmatige sterftecijfer blijven.

Te bekomen in den **Boekhandel COLLEE**, Groote Markt, Tongeren :

Groote Snoeck's Almanak voor 1928, — Prijs : fr.4.00.

Kleine Snoeck's Almanak voor 1928. — Prijs : fr.0.75.

Grand double Almanach de Liége pour 1928, — Prix : fr.0.75.

Allemansgerief voor 1928 — Prijs : fr. 0.65

Architectonische Muziek door Willem Pelemans. — Prijs : fr. 4,50.

GROOT KEUKENBOEK, door Jef Van Soen, Meester-kok te Brussel. — Keus van voorschriften tot het toebereiden van allerlei spijzen. — Prijs : 10 frank.

Leggen uwe Hennen voor het oogenblik ?

De lastige oogenblikken voor de eierlegging bij de hennen, zijn de volgende : 1° Wanneer de hen begint te leggen, 't is te zeggen wanneer zij haar eerste ei geeft ; 2° Het tijdvak dat onmiddelijk het ruiven volgt.

Die twee lastige oogenblikken vallen bijna op hetzelfde tijdstip van het jaar, het is de reden waarom zooveel hoenderkweekers op dit oogenblik van eieren beroofd zijn. Een krachtig voedsel is noodzakelijk wanneer het weder vochtig en koud wordt — de hennen vergen het — maar het is dan dat de natuur hun ongelukkiglijk niet meer geeft, hetgeen zij noodig hebben.

De remedie aan de onvoldoende eierlegging.

Gelukkiglijk is er ter beschikking van ieder hoenderkweeker, eene merkwaardige remedie, weinig kostend en zeker, voor de magere uitslagen der eierlegging. Die remedie is de Gallinol dat aan het gevogelte al de noodige elementen verschaft om de kleine gele dooiers die den krans vormen, te doen rijpen **en ze te doen ontwikkelen zonder het gevogelte te dwingen.**

Gallinol is een versterkend voedsel dat de hennen gezond maakt, dat eene vroege voortdurende en aanhoudende eierlegging verzekert.

Gallinol bevat noch overblijfsels van vleesch, noch mostaard, noch Cayennenoch Guinéepeper ; zijn regelmatig gebruik verzekert eene overvloedige opbrengst van dikke eiers met harde schalen en schoon gekleurde dooiers.

Geeft Gallinol aan uwe hennen en kiekens en zij zullen u gedurende de wintermaanden eieren in overvloed geven. Duizende hoenderkweekers gebruiken het dagelijks en zijn er gansch tevreden over.

Gallinol dwingt het gevogelte niet, hij geeft wonderbare uitslagen.

ONZE WAARBORG

Koopt een pak Gallinol van 15 frank en indien na de helft van den inhoud gebruikt te hebben, gij de gewenschte uitslagen niet bekomen hebt, zendt ons het overige van het pak met de inpakking terug, uw geld zal u zonder bepleiting wedergegeven worden.

Gallinol wordt in alle goede apotheken, graanhandels, drogerijen verkocht aan den prijs van 9 en 15 frank het pak. **Het groot pak bevat meer dan tweemaal den inhoud van het kleine.**

Wij verzenden nooit tegen verrekening ; elke bestelling moet vergezeld zijn van het bedrag vermeerderd van fr. 3.75 voor verzendingskosten.

Fabrikant : Maison Louis SANDERS 22, rue de la Glacière, BRUXELLES.

Neemt deel aan den Eiërleggingwedstrijd GALLINOL begiftigd met 15,000 frank prijzen.

ONZE WAARBORG

Koopt een pak Gallinol van 15 frank en indien na de helft van den inhoud gebruikt te hebben, gij de gewenschte uitslagen niet bekomen hebt, zendt ons het overige van het pak met de inpakking terug, uw geld zal u zonder bepleiting weder gegeven worden.

Gallinol wordt in alle goede apotheken, graanhandels, drogerijen verkocht aan den prijs van 9 en 15 frank het pak. **Het groot pak bevat meer dan tweemaal den inhoud van het kleine.**

Wij verzenden nooit tegen verrekening ; elke bestelling moet vergezeld zijn van het bedrag vermeerderd van fr. 3.75 voor verzendingskosten.

Fabrikant : Maison Louis SANDERS 22, rue de la Glacière, BRUXELLES.

Neemt deel aan den Eiërleggingwedstrijd GALLINOL begiftigd met 15,000 frank prijzen.

TE KOOP : Te TONGEREN, Wauters, 17, Maestrichterstraat ; Moers, 120, Maestrichterstraat. **BOURG-LEOPOLD**, Masy, apotheker ; Demeyer, apotheker. **BREE**, G. Vaes, apotheker. **BILSEN**, Kerkhofs, apotheker. **BASSENGE**, Drog. de la Vallée du Geer. **GLONS**, Drog. de la Vallée du Geer. **LANAEKEN**, Vander Linden. **LOMMEL**, Hendrieken-Vrijs, 5, Poststraat. **OP-GLABEEK**, E. Janssens, handelaar. **ST-TRUIDEN**, Lamberts, Groote Markt ; L. Keyenberg-Baltus, Statieplein ; Grisar-Nijs A., Prins Albert. **STOCKHEIM**, Bergs-Claessens, Maasstraat. **MAESEYCK**, Van Venckenray. **TONGEREN**, Lox, Graanmarkt.

PIRINGEN

Op Zondag 6 November in het lokaal der Fanfaren

GROOT AVONDFEEST

gegeven door de Tooneelafdeeling

« DE STER » VAN TONGEREN

BESTUUR EN REGIE ED. JAMINÉ.

Eureel 5 1/2 u PROGRAMMA : **Gordijn 6 u.**

'T HOOGSTE GOED

Tooneelspel in 3 bedrijven door Louis HAVER.

Met dit stuk behaalde «DE STER» op den internationalen wedstrijd te Wolder-Maastricht den 2e prijs, met 8/10 der punten.

BIETJE

Tooneelspel in 1 bedrijf door Maurits SABBE.

Tusschenpoozen worden opgeluisterd door volledig orkest.

Voorbehouden plaatsen vanaf Donderdag 3 November.

Namens het Bestuur der Fanfare

63 **63**

MAASTRICHTERSTRAAT, TONGEREN

U. FESTRAETS-DEGLAS

WERKHUIS bijzonder ingericht voor 't uitvoeren binnen één uur van geneeskundige voorschriften voor

ALLE BRILLEN

alle laatste nieuwigheden in *Brillen, neusnypers, Barometers, Thermometers, verrekijkers, vergroot-glazen, kunstmatige oogen.*

ALLE REPARATIEN EN VERVANGENDE STUKKEN.

GESTICHT DER

ONBEVLEKTE ONTVANGENIS

St-Jansstraat — TONGEREN.

Volledig Laag- en Middelbaar Onderwijs naar de officieele programmas.

Vreemde talen — Beroepsschool, Naai- en Snijschool, Huishoudkunde.

Steno-dactylographie, Schoone Kunsten *Moderneinstallaties.*

Heropening der leergangen 19 September

MARGARINE

J. VAN DE VENNE

Brée

MARGA

ALTIJD DE BESTE EN ALTIJD MET GESCHENKEN PER 1/2 KILO

Vertegenwoordiger :

J. Prossmans, Bilserpoort Tongeren

VERLICHTINGSTOESTELLEN

in alle stijlen

Groot assortiment van PLAFONNIERS

rijke en gewone

H. JAEGERS, Luik

134, Bd de la Sauvenière.

Prijzen beneden alle concurrentie.

waarts, alhoewel eene puntenverdeeling (punten die echter toch niet tellen) beter de spelverhouding weergegeven zou hebben.

In IIIe Afdeeling.

Hielden de patriotten de A mannen van Cercle in bedwang. Cercle speelde onder zijne waarde. Patria telde eenige goede elementen doch de samenhang in beide ploegen was ver te zoeken. Patria staat op een punt van de leiders en mag de beste hoop koesteren.

Heden.

ontvangt Patria de mannen van Bilsen en zal winnen. Heden spelen de scholieren op Cerclplein tegen Cercle en zullen ook winnen. De zwart-groenen hebben niets te doen dan te logenstraffen. Zoo zeggen ze.

Suske Sussen.

Nuttige Wenken.

Inkt.

Hoe kan men inktvlekken verwijderen uit verschillende geweefsels ?

« Leg op de vlek boraxpoeder — maakt dat nat door er b.v. met een lepeltje water op te gieten, zoodat het een papje wordt — druk dat flink er op, maar wrijft niet, want dan vergroot de vlek.

» Laat het een dag of een nacht liggen, totdat alles volkomen droog is en verwijder daarna het droge poeder. Behandeling zoo noodig herhalen, als de vlek den eersten keer nog niet geheel verdwenen is ».

Natuurlijk de natte plek op een schoteltje of bordje leggen, om de tafel te beschermen. Bovenstaande methode is door schrijver met goed gevolg toegepast op zijden, linnen, katoen en fluweelen stoffen.

Hars.

Hoe kan men harsvlekken uit een wollen japon verwijderen ?

Middeltjes om dit kwaad te verhelpen zijn er genoeg : eau de cologne, spriritus, jenever en brandewijn, welke vloeistoffen men zoo noodig verwarmt. Ook kan men een minder bekend middel aanwenden, n.l. aceton. Een van deze helpt zeker.

Parket.

Hoe verwijdert men vlekken uit parketvloeren ?

Men neemt een ruime kom, die men voor een derde vult met terpentijn. Verder zorgt men ervoor een klein lapje en een grooten doek bij de hand te hebben. Met het klein lapje gedoopt in de terpentijn, maakt men den vloer schoon, om onmiddellijk daarna met den grooten doek na te wrijven, tot dat het hout droog is. Er komt altijd een vuil, bijna zwart, terpentijn « sopje » af, dat men echter gerust tot het einde kan gebruiken. Is de vloer heel erg vuil, dan vernieuwt men halverwege de terpentijnvoorraad. Het werk gaat licht en vlug, 't succes is groot ! Als de heele vloer op deze manier behandeld is, wordt hij opgewreven met donkergele was. Men moet voor dit doel nooit bruine was gebruiken.

Middel tegen motten.

Enkele motwerende mddeltjes : Naphtaline, tabak, lavendel ; stukken vloeipapier, gedrenkt in een oplossing van 30 gram kamfer in 1/8 L. wijngeest en 1/8 L. terpentijnspiritus.

Ook zijn er zeer goede, volkomen motwerende vloeistoffen bij den drogist te krijgen. Maar... een luchtje hebben ze allemaal !

Ter oorzake van eene 3e vergrooting

geeischt door de steeds meer en meer talrijk wordende klienteel

GROOTE ophefmakende TEKOOPSTELLING

in de

Grande Fabrique Européenne

Waar loopt deze sans-culotte naar toe ? Zich kleeden aan den prijs van 't groot in de Depot der GRANDE FABRIQUE EUROPÉENNE de mesures et de Confections

HUIS MAURICE BLAVIER

de Mesures et de Confections

VOOR HEEREN, JONGE LIEDEN en KINDEREN

gevestigd te

LUIK, 282a, Rue St-Léonard, 282a, LUIK TEL. 7901

tusschen de straten Goswin en Laport, (oud Huis Ghilain) tramhalt nr 1, rue Goswin, op 5 minuten afstand van de statie Vivegnis.

Werk in groote reeks op Amerikaansche machienen onder het oog van het publiek.

Verkoop in 't Klein aan den prijs van 't Groot

't Is te zeggen 30 tot 70 %, zelfs 100 %, beterkoop dan elders.

Merk wel op dat de Overjas Raglan, de bijval der Handelsfoor aan 150 fr. en gemaakt in 21 verschillende tinten, kosteloos gegeven wordt aan den persoon die zich hem elders op normalewijze zou kunnen verschaffen onder de **450 fr.**

Merk ook op dat onze overjassen Raglan, marchand tailleur, aan **65 fr.**, gemaakt worden op **mannen grootte.**

OVERZICHT VAN EENIGE PRIJZEN :

Overjas Raglan, Deauville met ceinture, kortom al de modellen der laatste en klassieke mode (engelsch geweefsel dubbel face) en alle tinten, zwart, blauw, grijs, kastanjekleur, Havana, gevlekt, geruit, enz., enz. aan 65, 75, 85, 95, 100, 125, 150, 175, 195, 200, 225, 250, 275, 295 fr., enz.

Kinderoverjas vanaf	fr. **35.00**
Veston fluweel van af	fr. **59,00**
Verscheidene duizende broeken van af	fr. **16 95**
Gabardine, zuiver wol van af	fr. **95,00**
Broek in geweven wol voor jongetjes, van af	fr. **8,95**
Sportbroeken in fluweel en Betfort van af	fr. **29,00**
Kostuum voor jongentjes van af	fr. **33.00**
Regenmantels gewaarborgd van af	fr. **65.00**
Trench-Coat, zuivere wol, vanaf	fr. **145.00**
Paletot 3/4, gezegd van koopmans vanaf	fr. **55.00**

De uitgestalde prijzen zullen u beter overtuigen dan alle bewijsvoering.

P.S. — Men lette goed op dat het Huis op geenen hoek eener straat gelegen is, het heeft twee vitrienen, en eene lichtreklaam voorstellende de « Sans Culotte », bevindt zich boven de ingangsdeur (op minuten gaans van de St-Lambertus Plaats, en op minuten van de Place des Déportés) vroegere Palce Maghin, zich wendende naar Coronmeuse).

Daar de patroon alleen werkt is het Magazijn 's Zondags gansch den dag open.

BURGELIJKE STAND DER STAD TONGEREN.

Van den 28 October tot den 4 November 1927.

Geboortens 5 — Mann. 3 — Vrouw, 2

Huwelijken 4

Jules-Joseph-Eugène-Marie Vandenhove, negociant, geboren te Brussel, en Suzanne-Emilie-Léonie-Marie-Hubertine Vroonen zonder beroep.

Arthur Valkeners, fabriekwerker geboren te 's Heeren-Elderen en Louise-Jeanne-Alphonsine Blondén, zonder beroep.

Lucien-Jean-Theodore Kielich, leurder, weduwenaar van Elisabeth Jans, en Elisabeth Gerardine Lochtmans, huishoudster, weduwe van Jean Lambrechts.

Henri Sterkendries, weduwenaar van Marie-Pelagie Jonas, plafoneerder, en Léopoldine-Henriette Voermans, huiswerkster.

Sterftens 5 — Mann. 2 — Vrouw, 3

Anne-Elisabeth Bertrand, huishoudster, echtgenoote van Mathieu-Joseph Mulleners, 48 jaren.

Isa-Léonie-Marie Bruls, 7 jaren, geboren te Neerrepen.

Petrus-Cornelus Deckers, leurder, ongehuwd, 74 jaren, geboren te Santvliet (Antwerpen).

Maria-Louisa Hestermans, zonder beroep, weduwe van Martin-Laurent Lecocq, 81 jaren en 9 maanden.

Thomas-Alexis-Théophile Fransen, 1 jaar.

Huwelijks-aankondigingen 3

Henri-Joseph Nys, meubelmaker, en Geertrude-Joséphine Box, zonder beroep.

Louis-Charles Vandebril, kachelmaker,en Marie-Hubertine Neven, huiswerkster.

Adolphe Wynants, zandvormer, en Rosaline-Marie Timmermans, huiswerkster, geboren te Sichon-Sussen-Bolré.

't KAPELLEKEN

Is de eenige Tabak welke nooit van kwaliteit verandert.

Proeft de kwaliteit **EXTRA** aan 3 fr. de 100 gr.

PROVINCIE LIMBURG.

BERICHT.

De Gouverneur der Provincie Limburg brengt ter kennis van den belanghebbenden, dat de Bestendige Deputatie aanbiedingen ontvangt voor de

HERSTELLINGSWERKEN,

uit te voeren **aan de daken van het Gerechtshof van Tongeren.**

Er kan kennis genomen worden van de voorwaarden der aanneming in de bureelen der 1e Afdeeling van het Provinciaal Bestuur te Hasselt, op alle werkdagen, tusschen 8 en 12 uren.

De aanbiedingen op formaatzegel opgesteld, moeten aan den heer Gouverneur der Provincie worden toegezonden onder aanbevolen omslag op de post besteld ten laatste op Woensdag, 23 November aanstaande.

De opening ervan zal plaats hebben den 25 derzelfde maand om 10 uur 's morgens in de bureelen der 1e afdeeling van het Provinciaal Bestuur.

Hasselt, den 3 November 1927.

WILT U EENS HEERLIJK NIEZEN

OPO

POEDER „AKKER"

zal het stof uit Uw neus verwijderen en Uw brein opfrisschen. Overal verkrijgb. fr. 4.— p. doos.

R. B. C. 37, Hasselschestraat, Tongeren, vraagt een reiziger-agent.

Biedt zich aan voor direct of later een brood en banketbakkersleerling. R. K. oud 23 jaren, tegen genot van kost en inwoning. Brieven onder letters A B bureau dezer.

Bekwame KEUKENMEID Gevraagd bij M. Notaris Paul NEVEN te Tongeren.

Terstond gevraagd eene meid, 128, Maestrichterstraat Tongeren.

Naaister gevraagd, onmiddellijk, twee dagen per week.

Bekwame meid gevraagd voor heer alleen. M. Paul FRÈRE, 44, Kielenstraat, Tongeren.

DE HOLLANDSCHE MARGARINE GALA is zoo fijn als natuurboter.

Gevraagd bekwame dienstmeid bij de Gebroeders JACQUES, Kruissteenweg te Tongeren.

DE *Hollandsche Margarine* GALA is in alle winkels te bekomen.

Vrouwspersoon 50 jaar, zoekt plaats als concierge, winkeljuffer of halpster in cafe. Zich te wenden : J. Méon putstraat 3 Tongeren.

A LA VIERGE NOIRE

BISCUITS-WEEK

De Beukelaer, Parein, Drapeau, Le Paon, Victoria.

Vanaf Zaterdag 5 tot en met Zaterdag 12 Nov.

zullen wij aan onze klanten

EEN VIERDE

van hunne Biscuits aankoopen

KOSTELOOS

SCHENKEN.

Elke kooper van 200 grammen ontvangt 250 grammen.
Elke kooper van 400 grammen ontvangt 500 grammen.
Elke kooper van 600 grammen ontvangt 750 grammen.
Elke kooper van 800 grammen ontvangt 1 kilogram, en zoo voorts.

En bovendien onze 5 % extra korting.

A LA VIERGE NOIRE

TONGEREN, Maastrichterstr. 34 — Tel. 157.
ST-TRUIDEN, Groote-Markt 25 — Tel. 91

De reklaam zal maar 1 week duren

Men vraagt een HUISKNECHT, kunnende fransch spreken. Zich aanbieden Kasteel van Betho, Tongeren

Men vraagt meid 15 tot 16 jaar oud, voor klein huishouden, gemakkelijk werk ; niet noodig fransch te kennen ; 's zondags vrij. Schrijven : Delrue, rue Grétry, 66, Luik.

Te koop zeer goede afval van VORDER STROO, voor paarden, koeien, schapen, enz. aan fr. 15% kil.
FABRIEK DEBRUS, Henisstraat, Tongeren.

PROEFT EEN MAAL GALA en U koopt geen boter meer.

Te koop Ezel, kar en getuig, 2 naaimachienen Singer, schoenmakersmachien. Adres Krekelenstraat 16, Tongeren.

5 kilogr. gele was, 110 fr.
1 doos 5 kil. zuivere *honing*, 65 fr.— Prijsvermindering bij hoeveelheden.
PONCELET, Fontaine-l'Evêque.

Te koop eene schoone MOLDERSKAR zoo goed als nieuw. Adres Brouwerij Nartus, Tongeren.

Men verlangt om te wisselen met kleine MOTO een goede en sterke MOTO met SIDECAR F. N 4 cylinders. Adres bureel.

TE KOOP
EEN SCHOON RENTENIERSHUIS
dadelijk in bezit te nemen. Adres bureel van dit blad.

Te huren een nieuwgebouwd HUIS, hebbende 2 beterdenplaatsen, 2 kamers, zolder, kelder, hof gelegen te Henis, nabij de kerk. Zich te wenden tot M. Hubert Morhay Nr 7, Henis.

Huis te huren te Heur-le-Tiexhe zich te wenden bij Jos Wathion.

Te huren een **commerciehuis**, gelegen in de Maestrichterstraat Nr 140, tegenover de Koeimarkt.

UIT TER HAND TE KOOP
Een schoon nieuwgebouwd RENTENIERSHUIS, gelegen Régulierenwal.
Dadelijk in genottreding.
Zich te bevragen bij M. Erberich, Regulierenwal, Tongeren.

Te huren schoon KWARTIER, bestaande uit 3 plaatsen Adres : J. Straetmans 4, Statielaan, T/S.

Jean de Schel 27/1966
de zeer zware en diepe bruine hengst (witvoet) 4e prijs der vierjarige die zooveel bewonderd werd op den prijskamp te Tongeren, zoon van Revenant II d'Isnaute beste voortteeler van Vlaanderen, staat ter dekking bij den eigenaar Lambert RENWA te Elst-Millen, aan 300 fr. per merrie.
Bij dezelfden staat nog ter dekking Cinzado zoon van Patriote de Vyverseelen aan 105 fr. per merrie.

PERSOONS

De installatie « *PERSOONS* » is de meest praktische toepassing der electriciteit op de hoeve.

Vraagt catalogus gratis en franco, aan de

Naaml. Ven. der Ontroomers Persoons

THILDONCK (Wespelaer)

Mijnh. MEYS Arthur

van s'HEEREN-ELDEREN,

had de voorzichtigheid gehad zijne merrie Rosette te verzekeren bij de Naamlooze Verzekeringsmaatschappij *tegen sterfte van paarden en koeien* : « LES ELEVEURS BELGES » Twee Kerkenstraat 47, Brussel.

Na drie weken verzekerd geweest te zijn, komt deze merrie te sterven en M. Meys heeft de volle som van 4500 fr. waarde waaraan dit paard verzekerd was, te ontvangen.

Voor alle inlichtingen, aangaande deze maatschappij tegen sterfte van paarden en koeien, kan men zich wenden aan den Heer Veearts RENARD, Veearts der maatschappij, die U met alle genoegen, aangaande deze maatschappij kan inlichten.

Spierpijn

of rheumatiek behoeven U niet te kwellen, indien ge U wrijft met Akker's Kloosterbalsem, die tot diep in de huid zijn weldadige werking voelt, uw spieren weer lenig maakt en U van pijn en kwellingen verlost. Wonden, zweren, uitslag, vorst aan handen en voeten, speen en alle huidaandoeningen worden door Akker's Kloosterbalsem verzacht, genezen en genezen.

AKKER's Kloosterbalsem

Alle Apotheken. Tubes van fr. 7.50 en fr. 15.-

500

OVERVORMDE PNEUS

TE KOOP

Waarborg minimum 6000 km.

50 % besparing

Etabl. HUBINONT S. A.

31 rue André Dumont, LUIK, - Tel. 6516

Groot gemak van betaling

PIANOS, HARMONIUMS, FONOGRAFEN, HARMONIKAS, JAZZ-BAND, alle SNAAR- en BLAASINSTRUMENTEN enz.

Te koop aan de laagste prijzen.

HUIS M. ROELS-WILLEMS

4, Stadhuisplein, 4, HASSELT.

HASSELT NOTERMANS

De beste kwaliteit

De laagste prijs

JOS. NOTERMANS

Stoker — HASSELT

Huis gesticht in 1874.

Vraagt Prijslijst of bezoek van Reiziger.